

HAL
open science

Sulusaray / Sebastopolis'te ziyaretçiler için bir gezi güzergahı oluşturulmasında ilk adımlar

Markus Kohl

► To cite this version:

Markus Kohl. Sulusaray / Sebastopolis'te ziyaretçiler için bir gezi güzergahı oluşturulmasında ilk adımlar. Premières Rencontres d'Archéologie de l'IFEA, Nov 2010, Istanbul, Turkey. pp.101-110. halshs-00718941

HAL Id: halshs-00718941

<https://shs.hal.science/halshs-00718941v1>

Submitted on 18 Jul 2012

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire **HAL**, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

SULUSARAY / SEBASTOPOLIS' TEZİYARETÇİLERİ İÇİN BİR GEZİGÜZERGAHI OLU ŞTURULMASINDA İLK ADIMLAR¹

Markus Kohl
Université Lille 3²
markus.kohl@univ-lille3.fr
kohl.sulusaray@laposte.net

Résumé : Dans la vallée de la rivière Çekerek, l'antique Skylax, au croisement d'anciennes et importantes routes d'ouest en est et du nord au sud s'élève un *höyük* aujourd'hui occupé par Sulusaray. Investigations historiques et fouilles archéologiques ont montré que le lieu était occupé au moins depuis les temps hittites et correspond à l'antique Sebastopolis/Héracléopolis. Une occupation probablement permanente peut être déduite des sources textuelles et des vestiges archéologiques.

Le patrimoine culturel du site et de ses environs, autant du point de vue géologique et biologique, que du point de vue archéologique et architectural ainsi que urbanistique nous a inspiré le développement de quelques propositions d'aménagement touristiques. Nous avons commencé la conception de tours de visites de différents types, selon la disponibilité et les intérêts des voyageurs, et une série de panneaux signalétiques et explicatifs en adéquation. Le but étant de produire un logo identitaire du lieu, une mise en page alléchante avec des couleurs en harmonie avec la nature du site, des textes concis et aisément assimilables, des illustrations complémentaires et surtout une frise avec une échelle chronologique sur chaque panneau afin de pouvoir cerner chaque élément dans son contexte historique.

Mots clés: Sulusaray/Tokat, patrimoine culturel, patrimoine naturel, patrimoine historique. *Höyük*, Hittites, Phrygiens, Grecs, Romains, Auguste, Arabes, Mongols, Seldjoukides, Ottomans, mise en valeur touristique, valorisation.

Abstract: In the valley of the river Çekerek, the ancient Skylax, at the crossroads of ancient and important east-west and north-south roads stands a *höyük* now occupied by Sulusaray. Archaeological and historical investigations have shown that the place has been inhabited since at least Hittite times and corresponds to the ancient city of Sebastopolis/Heracleopolis. A probable permanent occupation can be inferred from textual sources and archaeological remains. The strong cultural heritage of the site and its surroundings, its interest in terms of geology, biology, archaeology, architecture and urban planning inspired us to design some proposals for tourism development. We started developing proposals for some tours in adequacy with the availability and interests of travelers, and produced a series of boards, providing at the same time signage and explanations. The goal is to create a logo identity for the place, an attractive layout with color harmonizing with the nature of the site, concise and easily assimilable text, additional graphics and especially a frieze with a time scale at the bottom of each panel in order to identify each item in its historical context.

Keywords: Sulusaray/Tokat, cultural heritage, natural heritage, historical heritage. *höyük*, Hittites, Phrygians, Greeks, Romans, August, Arabs, Mongols, Seljuks, Ottomans, touristic enhancing, valorization.

¹Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı'na, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne, Paris'teki Türk Büyükelçiliğine, Tokat Müzesi müdürü Sayın Güven Yetişkin'e ve arkeolog Sayın Mesude Matoğlu'na, Tokat İl Kültür Turizm Müdürü Sayın Abdurrahman Akyüz'e, Sivas Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'dan arkeolog Sayın Ali Alkan'a, Sulusaray Kaymakam Sayın İbrahim Civelek'e, Belediye Başkanı Sayın Şahin Hasgül'e ve arkadaşım Aksel Tibet'e bu konuşmanın konusunu oluşturan kazılara katılmam için gerekli izni sağladıkları ve bu çalışmalar sırasında bana verdikleri sınırsız destek için tekrar çok teşekkür etmek istiyorum.

² UFR des Sciences Historiques, Artistiques et Politiques, Domaine universitaire du "Pont de Bois", Rue du Barreau - BP 60149, 59653 Villeneuve d'Ascq Cedex.

Figure 3

Figure 1

Sulusaray İstanbul'un yaklaşık 900 km doğusunda ve Samsun'un 150 km güneyinde, Orta Karadeniz bölgesinde yer alan, 1990 4400 nüfuslu, 2010 3300 nüfuslu, Tokat iline bağlı bir ilçedir. Doğusunda Yeşilyurt, güneyinde Sivas, batısında Yozgat, kuzeyinde Zile ve Artova ilçeleri ile çevrilidir. Yerleşim ideal biçimde yaklaşık 1000 m rakımlı, antik dönemde batıdan doğuya yüz kilometre, güneyden kuzeye de yirmi kilometre kadar uzanan geniş bir alüvyonovasının merkezinde konumlanmıştır. Ovası kuzeyde 2000 m yüksekliğindeki Deveci Dağları, güneyde ise güneybatıdan doğuya doğru 2000 m'yi geçerek yükselen Akdağlar silsilesi, doğuda da Çamlıbel Dağları natürel sınırlar. Bölgenin su dağılım sınırlarını oluşturan bu dağlar Çekerek Irmağı (Antikçağ'daki Skylax) ve kollarının sistemini de belirler.

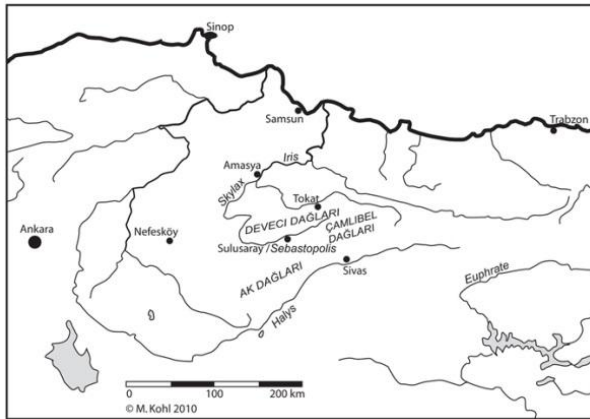

Figure 2

Batı-güneybatıya doğru Sulusaray ovası Bozok Yaylasına açılır. Sulusaray topraklarının kuzey, doğu ve güney sınırları bu topografi yapı tarafından oldukça kesin bir biçimde belirlenmişken, batı sınırının saptanması için daha ayrıntılı bir araştırma gerekmektedir. Sulusaray bu ovada iki yolun birleştiği noktada yer alır. Bunlardan biri batı-doğu yönünde Yozgat ili sınırları içerisindeki Büyüknefes / Tavium'dan Sivas / Sebasteia'ya ve ötesine, diğeri ise kuzey-güney yönünde Karadeniz kıyısındaki Samsun / Amisos'tan Orta Anadolu'ya doğru uzanır. (Resim 1 ve 2)

Kentin merkezi kuzey-güney doğrultusunda yaklaşık 500 m uzunluğunda, batı-doğu doğrultusunda 400 m genişliğinde olan ve günümüzde ova düzeyinin on metre kadar üzerine çıkan bir yükseltinin üzerinde yer alır (Resim 3). Yükselti bugünkü durumuyla, 1987-1990 arasında gerçekleştirilen arkeolojik kazılar ve sondajların da gösterdiği gibi tümüyle doğal değildir. Başlangıçtaki doğal tepe, yıkılan yapıların biriken molozları ile zamanla yavaş yavaş yükselmiştir. Yapılan arkeolojik çalışmalar yerleşimdeki kültür katları ve kronoloji üzerine bir fikir vermiştir.

Ele geçen malzeme ve açığa çıkarılan kalıntılar, eski metinlerden elde edilen bilgilerle tamamlandığında burasının en az neolitik dönemden itibaren günümüze kadar bin-

yıllar boyunca yerleşim gördüğünü söyleyebiliriz.³

Tunç Çağı buluntuları Hitit, Demir Çağı buluntuları ise Frig uygarlığına aittir. Antik Yunan dönemi çok az temsil edilir. Helenistik döneme ait çok az sayıda buluntu ele geçmiştir. Ama M.Ö. 3/2 yıllarında yeni takvim kullanma ayrıcalığı ve kentlerine imparator Augustus'un adını verme hakkı tanınmış olan burada yaşayanlar Yunanca konuşmaktaydı. Sebastopolis sonra ikinci adı olarak eski Yunanlı kahraman Herakles'ten dolayı Herakleopolis adını aldı. Sebastopolis-Herakleopolis o dönemde tümüyle helenleşmiş olmalıydı ve tarihleri Bizans dönemine kadar uzanan pek çok yazıtın da gösterdiği gibi halkı Yunanca konuşmaya devam etmişti. Hıristiyan ya da Yahudilere ait mezar stelleri burada çeşitli inançlardan insanların bir arada yaşamış olduğunu göstermektedir. Antik kentte 4. yüzyıldan itibaren bir başpiskopos bulunuyordu. Eski yazılı kaynaklarda Sulusaray'ın Arap, Moğol, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerindeki tarihi hakkında veriler bulunmaktadır.⁴

Sulusaray'daki kültür varlıklarının saptanmasını ve değerlendirilmesini amaçlayan tarih ve arkeoloji araştırmaları, Tokat Müze müdürlüğü başkanlığında ve bizim bilimsel sorumluluğumuzda 2010 yeniden başlatılmıştır.⁵

Sulusaray kültürel zenginlikleriyle müstesna bir yerdir. Buradaki kültür varlıkları yalnızca Tarihöncesi'nden Osmanlı dönemine kadar uzanmakla kalmaz, modern tarihe ve günümüzdeki hayata da tanıklık eder. Ayrıca bölge, hem jeolojik hem de biyolojik açıdan çok ilginç bir doğal mirasa da sahiptir. Sulusaray, Anadolu'nun bir özeti ya da küçük bir modeli niteliğini taşımaktadır. Bu nedenle, Sulusaray için hazırlan-

acak olan bir turistik düzenleme projesinde yalnızca antik kalıntıların dikkate alınması yeterli olmayacaktır. Aksine, böyle bir projede bu mirasın tümünü ele almak ve birlikte değerlendirmek gerekir.

Figure 4

Sulusaray'ın çevresindeki peyzaj çok eski dönemlerden beri insanoğlu tarafından biçimlendirilmiştir ve hala daha bugün de biçimlendirilmeye devam etmektedir. Hazırlamakta olduğumuz çevre düzenlemesi bu olguyu dikkate almaktadır. Araştırma projemiz yönlendirme ve turistik düzenleme alanlarını da kapsamaktadır.

Böylece Sulusaray'a gelecek ziyaretçilere kentin tarih ve çevre zenginliklerini tanıttak bir gezi güzergahının hazırlıklarına başladık. Levhaların görsel özdeşliğine büyük önem verilmiştir. Bu özdeşlik renkleri ve mizanpaj aracılığıyla sağlanacaktır: değişik levha türlerinde yinelenen benzer öğeler yer almaktadır.

Ayrıca örenyerini simgeleyen bir logo hazırlanmıştır (**Resim 4**): Tarihi kent, doğal çevre, Sulusaray'da suyun taşıdığı önem bu logoda yansıtılmıştır. Logoda iki yerel motifler kullanılmıştır. Roma hamamından mimari bir detay, antik eser, su katılma, ılıca, sıcak ve soğuk sulu havuzlar, iyi olma, sağlık, dinlenme gibi kavramları yansıtmakta; geç antik dönem villasından gelen mozaikten alınma bitkisel bir öğe de tarihi eser, doğa, hayat, doğal çevre, eko turizm, gelecek gibi

³ Bkz. Özsait2000, 73-74.

⁴ Le Quien1740, 425-426 ve 437-438; Cuinet1890-1895; Munro 1901; Anderson1903; Cumont/Cumont 1906; French1988; Le Guen-Pollet1989;Le Guen-Pollet/Rémy 1990, 45-46; Rémyet al. 1990; Mitford 1991; Rémy 1991; Bazin 1994; Amandry/Rémy1998.

⁵Kohl2010; Le Guen/Rémy2010; Kohl2012; Kohl et al. 2012.

kavramları simgelemektedir. Dört değişik türde levha tasarlamayı düşündük.⁶

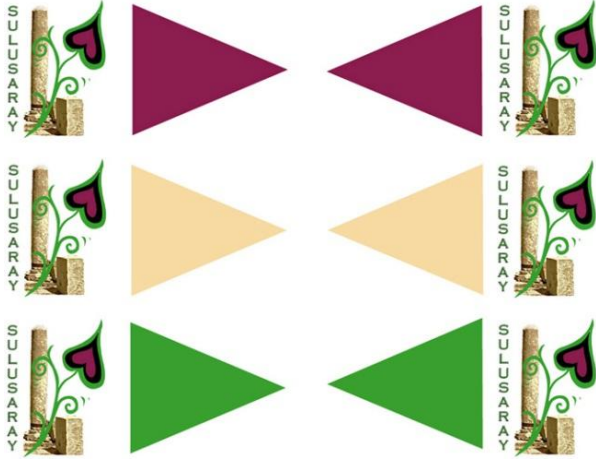

Figure 5

İlk olarak değişik yön levhaları hazırlanacaktır. Bunlar üç farklı gezinti biçimi için tasarlanmıştır: Kısa süreli ziyaretçiler için kent içinde küçük bir tur; uzun süreli ziyaretçiler için: kent içinde ve çevresinde gezintiler. Gezi güzergahının niteliği yön levhasında kullanılan renkle belirtilmiştir: Kent içinde ve müzede bordo rengi; çevrede, doğa ve sağlık turları için yeşil; taş ocağı, tümülüsler gibi çevrede yer alan tarihi varlıklar için bej rengi kullanılmıştır. (Resim 5) Bu renkler çevredeki taş türlerinden, yeşil örtüden esinlenebileceği gibi müzede sergilenen mozaikten ya da Sulusaray evlerinde ağırlıklı kullanılan renklerden alınmış olabilir.

İkinci olarak, şehir merkezinde ve müze önünde genel bilgi levhaları konulacaktır. Büyük boy bu levhalarda (160 x 120 cm) bir giriş yazısı ve kısa bir tarihçe yer almaktadır. (Resim 6) Ayrıca orta boy (80 x 120 cm) bir harita üzerinde doğa ve kültür zenginliklerinin yeri gösterilecektir. (Resim 7)

Üçüncü olarak, kent içindeki ve çevresindeki mimari birimler, ilgi çekici doğal ve tarihi varlıklar için orta boy (80 x 120 cm) tanıtım levhaları tasarlanmıştır. (Resim 8) Dördüncü olarak müzede ve kent içindeki ya da çevredeki yazıtlar, mimari parçalar, etnografik objeler, doğal ve biyolojik ilginç öğleri açıklayan küçük boy (40 x 47 cm) levhalar öngörülmüştür. (Resim 9)

Levhaların iç düzenlemesi (mizanpaj) de büyük önem verilmiştir. Amaç, göze çarpacak ve çok kolay ve hızlı okunaklıdır. Üstte, logo ve levhada anlatılan yapı ya da objenin adı; merkezde ise, metin ve resimler yer alacaktır. Levhalarda Türkçe ve İngilizce metinler bulunacaktır. Türkçe için mavi, İngilizce için siyah renk kullanılacaktır. Başlıkta genel içerik kısaca verilecek, esas me-tinde ise daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Konuyla ilgili anekdotlar, yazılıkay-naklar, yazıtlar çerçeve içinde verilecektir. Levhalarda görsel olarak planlar, eski ve yeni fotoğraflar, çizimler, krokiler, taslaklar kullanılacaktır.

Son olarak, her bir levhanın alt bölümüne zaman ölçeğini gösteren kronolojik bir friz yerleştirilmiştir. Bu frizde genel dönemler, çağlar, yapı ya da eserle ilişkili tarihsel olaylar belirtilecektir. Bu tür frizler, ziyaretçinin dönemleri algılayabilmesi için büyük önem taşımalarına karşın örenyerlerine dikilen levhalarda çok ender olarak görülür. Levhadan levhaya yinelemeler ve göndermeler de olabilecektir.

Gelecek yıllarda bu kazı çalışmalarını genişletmeyi, levhaların sayısını arttırmayı ve çevre düzenlemesini sürdürmeyi umut ediyoruz. Hepinizi Sulusaray'ı ziyaret etmeye davet ediyorum.

M. Kohl

⁶ Levhaların design ve misanpaj müze ve kültür varlıkları design yüksek lisans staj yaparken Myriam Lesko ile hazırlıorduk. Belge ve canlandırıcı tartışma için Sayın Şennur Şentürk İstanbul Yapı Kredi Kültür Merkezi Sergi Koordinatörü ve Sayın Mercedes Urteaga Artiges, Museo Romano Oiasso'nun Müdürü, Irun, İspanya yardım için çok teşekkür ederiz.

HISTOIRE ET CIVILISATION DU SITE ET DE SA RÉGION

Zna
D'après Strabon, fondée par Sélimramis, créatrice aussi de la ville d'Agrippemmon et de Olympeum. Elle est aussi connue comme la ville de Sélimramis. Elle est aussi connue comme la ville de Sélimramis. Elle est aussi connue comme la ville de Sélimramis.

L'Époque Préhistorique (7000 - 2000 av. J.-C.)
La région centrale de la mer Noire doit déjà être occupée à l'âge de pierre, mais les vestiges sont encore à l'âge du bronze (3000 - 1150 av. J.-C.).

Les Hatti, les Hittites, les Assyriens et les Kassites
Un sondage à Sulayman à l'échelle de fragments de long datant de la fin du IIIe millénaire av. J.-C. a permis de découvrir la forme et l'évolution de l'écriture cunéiforme. La forme et l'évolution de l'écriture cunéiforme. La forme et l'évolution de l'écriture cunéiforme.

L'âge du Fer (1180 - 546), les Phrygiens et les Grecs
À cette époque la population indigène occupe partiellement la région. Elle est connue sous le nom de Phrygiens. Elle est connue sous le nom de Phrygiens. Elle est connue sous le nom de Phrygiens.

L'ère Byzantine (330 - 1453)
L'empire romain, la région passe sous le contrôle de l'empire byzantin. Elle est connue sous le nom de Byzantins. Elle est connue sous le nom de Byzantins. Elle est connue sous le nom de Byzantins.

Les Seldjoukides 1063-1307, les Mongols et l'empire Ottoman (1299 - 1924)
C'est avec l'arrivée des musulmans que la région passe sous le contrôle de l'empire ottoman. Elle est connue sous le nom de Turcs. Elle est connue sous le nom de Turcs. Elle est connue sous le nom de Turcs.

Les Temps Modernes : République Turque 23/10/1923
Moustafa Kemal Atatürk fonde la République turque avec Ankara comme capitale. Elle est connue sous le nom de République turque. Elle est connue sous le nom de République turque. Elle est connue sous le nom de République turque.

A TRAVERS LES ÉPOQUES ...

1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1907	1906	1905	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887	1886	1885	1884	1883	1882	1881	1880	1879	1878	1877	1876	1875	1874	1873	1872	1871	1870	1869	1868	1867	1866	1865	1864	1863	1862	1861	1860	1859	1858	1857	1856	1855	1854	1853	1852	1851	1850	1849	1848	1847	1846	1845	1844	1843	1842	1841	1840	1839	1838	1837	1836	1835	1834	1833	1832	1831	1830	1829	1828	1827	1826	1825	1824	1823	1822	1821	1820	1819	1818	1817	1816	1815	1814	1813	1812	1811	1810	1809	1808	1807	1806	1805	1804	1803	1802	1801	1800	1799	1798	1797	1796	1795	1794	1793	1792	1791	1790	1789	1788	1787	1786	1785	1784	1783	1782	1781	1780	1779	1778	1777	1776	1775	1774	1773	1772	1771	1770	1769	1768	1767	1766	1765	1764	1763	1762	1761	1760	1759	1758	1757	1756	1755	1754	1753	1752	1751	1750	1749	1748	1747	1746	1745	1744	1743	1742	1741	1740	1739	1738	1737	1736	1735	1734	1733	1732	1731	1730	1729	1728	1727	1726	1725	1724	1723	1722	1721	1720	1719	1718	1717	1716	1715	1714	1713	1712	1711	1710	1709	1708	1707	1706	1705	1704	1703	1702	1701	1700	1699	1698	1697	1696	1695	1694	1693	1692	1691	1690	1689	1688	1687	1686	1685	1684	1683	1682	1681	1680	1679	1678	1677	1676	1675	1674	1673	1672	1671	1670	1669	1668	1667	1666	1665	1664	1663	1662	1661	1660	1659	1658	1657	1656	1655	1654	1653	1652	1651	1650	1649	1648	1647	1646	1645	1644	1643	1642	1641	1640	1639	1638	1637	1636	1635	1634	1633	1632	1631	1630	1629	1628	1627	1626	1625	1624	1623	1622	1621	1620	1619	1618	1617	1616	1615	1614	1613	1612	1611	1610	1609	1608	1607	1606	1605	1604	1603	1602	1601	1600	1599	1598	1597	1596	1595	1594	1593	1592	1591	1590	1589	1588	1587	1586	1585	1584	1583	1582	1581	1580	1579	1578	1577	1576	1575	1574	1573	1572	1571	1570	1569	1568	1567	1566	1565	1564	1563	1562	1561	1560	1559	1558	1557	1556	1555	1554	1553	1552	1551	1550	1549	1548	1547	1546	1545	1544	1543	1542	1541	1540	1539	1538	1537	1536	1535	1534	1533	1532	1531	1530	1529	1528	1527	1526	1525	1524	1523	1522	1521	1520	1519	1518	1517	1516	1515	1514	1513	1512	1511	1510	1509	1508	1507	1506	1505	1504	1503	1502	1501	1500	1499	1498	1497	1496	1495	1494	1493	1492	1491	1490	1489	1488	1487	1486	1485	1484	1483	1482	1481	1480	1479	1478	1477	1476	1475	1474	1473	1472	1471	1470	1469	1468	1467	1466	1465	1464	1463	1462	1461	1460	1459	1458	1457	1456	1455	1454	1453	1452	1451	1450	1449	1448	1447	1446	1445	1444	1443	1442	1441	1440	1439	1438	1437	1436	1435	1434	1433	1432	1431	1430	1429	1428	1427	1426	1425	1424	1423	1422	1421	1420	1419	1418	1417	1416	1415	1414	1413	1412	1411	1410	1409	1408	1407	1406	1405	1404	1403	1402	1401	1400	1399	1398	1397	1396	1395	1394	1393	1392	1391	1390	1389	1388	1387	1386	1385	1384	1383	1382	1381	1380	1379	1378	1377	1376	1375	1374	1373	1372	1371	1370	1369	1368	1367	1366	1365	1364	1363	1362	1361	1360	1359	1358	1357	1356	1355	1354	1353	1352	1351	1350	1349	1348	1347	1346	1345	1344	1343	1342	1341	1340	1339	1338	1337	1336	1335	1334	1333	1332	1331	1330	1329	1328	1327	1326	1325	1324	1323	1322	1321	1320	1319	1318	1317	1316	1315	1314	1313	1312	1311	1310	1309	1308	1307	1306	1305	1304	1303	1302	1301	1300	1299	1298	1297	1296	1295	1294	1293	1292	1291	1290	1289	1288	1287	1286	1285	1284	1283	1282	1281	1280	1279	1278	1277	1276	1275	1274	1273	1272	1271	1270	1269	1268	1267	1266	1265	1264	1263	1262	1261	1260	1259	1258	1257	1256	1255	1254	1253	1252	1251	1250	1249	1248	1247	1246	1245	1244	1243	1242	1241	1240	1239	1238	1237	1236	1235	1234	1233	1232	1231	1230	1229	1228	1227	1226	1225	1224	1223	1222	1221	1220	1219	1218	1217	1216	1215	1214	1213	1212	1211	1210	1209	1208	1207	1206	1205	1204	1203	1202	1201	1200	1199	1198	1197	1196	1195	1194	1193	1192	1191	1190	1189	1188	1187	1186	1185	1184	1183	1182	1181	1180	1179	1178	1177	1176	1175	1174	1173	1172	1171	1170	1169	1168	1167	1166	1165	1164	1163	1162	1161	1160	1159	1158	1157	1156	1155	1154	1153	1152	1151	1150	1149	1148	1147	1146	1145	1144	1143	1142	1141	1140	1139	1138	1137	1136	1135	1134	1133	1132	1131	1130	1129	1128	1127	1126	1125	1124	1123	1122	1121	1120	1119	1118	1117	1116	1115	1114	1113	1112	1111	1110	1109	1108	1107	1106	1105	1104	1103	1102	1101	1100	1099	1098	1097	1096	1095	1094	1093	1092	1091	1090	1089	1088	1087	1086	1085	1084	1083	1082	1081	1080	1079	1078	1077	1076	1075	1074	1073	1072	1071	1070	1069	1068	1067	1066	1065	1064	1063	1062	1061	1060	1059	1058	1057	1056	1055	1054	1053	1052	1051	1050	1049	1048	1047	1046	1045	1044	1043	1042	1041	1040	1039	1038	1037	1036	1035	1034	1033	1032	1031	1030	1029	1028	1027	1026	1025	1024	1023	1022	1021	1020	1019	1018	1017	1016	1015	1014	1013	1012	1011	1010	1009	1008	1007	1006	1005	1004	1003	1002	1001	1000	999	998	997	996	995	994	993	992	991	990	989	988	987	986	985	984	983	982	981	980	979	978	977	976	975	974	973	972	971	970	969	968	967	966	965	964	963	962	961	960	959	958	957	956	955	954	953	952	951	950	949	948	947	946	945	944	943	942	941	940	939	938	937	936	935	934	933	932	931	930	929	928	927	926	925	924	923	922	921	920	919	918	917	916	915	914	913	912	911	910	909	908	907	906	905	904	903	902	901	900	899	898	897	896	895	894	893	892	891	890	889	888	887	886	885	884	883	882	881	880	879	878	877	876	875	874	873	872	871	870	869	868	867	866	865	864	863	862	861	860	859	858	857	856	855	854	853	852	851	850	849	848	847	846	845	844	843	842	841	840	839	838	837	836	835	834	833	832	831	830	829	828	827	826	825	824	823	822	821	820	819	818	817	816	815	814	813	812	811	810	809	808	807	806	805	804	803	802	801	800	799
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

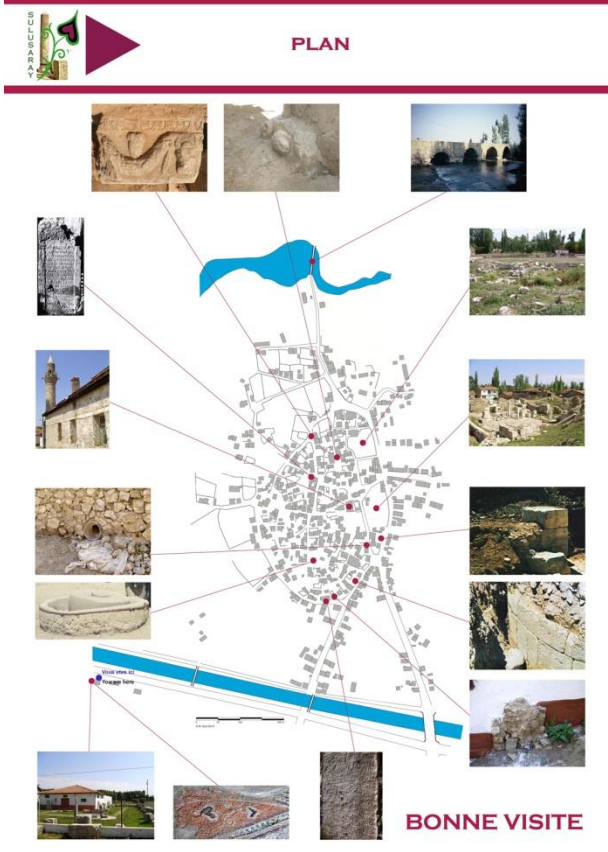

Figure 7

Figure 8

Figure 9

Bibliographie

Amandry/Rémy 1998

Amandry M. / Rémy, B. (1998), *Les monnaies de l'atelier de Sebastopolis du Pont. Pontica II*, Istanbul.

Anderson 1903

Anderson, J.G.C. (1903), "A Journey of Exploration in Pontus", *Studia Pontica I*, Bruxelles.

Bazin 1994

Bazin, M. (1994), "L'urbanisation des campagnes en Turquie: l'exemple de Sulusaray (département de Tokat)", *Annales de Géographie* 103, 41-56.

Cuinet 1890/1895

Cuinet, V. (1890-1895), *La Turquie d'Asie : géographie administrative, statistique, descriptive et raisonnée de chaque province de l'Asie-Mineure*, 4 vols., Paris.

Cumont/Cumont 1906

Cumont, F. / Cumont, E. (1906), "Voyage d'Exploration Archéologique dans le Pont et la Petite Arménie", *Studia Pontica II*, Bruxelles.

French 1988

French, D.H. (1988), *Roman Roads and Milestones of Asia Minor*, fasc. 2: *An Interim Catalogue of Milestones*, part 1 [BAR International Series, 392/1], Oxford.

Kohl 2010

M. Kohl (2010), "Sulusaray/Sebastopolis-Heracleiopolis: pour une reprise des recherches", *Anatolia Antiqua XVIII*, 89-96.

Kohl 2012

Kohl, M. (2012), "Sulusaray (Tokat)/ Sebastopolis-Heracleopolis. Mapping life and relationship of men with its environment. Studies of a site and its territory from prehistory to present. Society, economy, history", in : *L'Anatolie des peuples, cités et cultures (Ile millénaire av. J.-C. - Ve siècle ap. J.-C.)*, Besançon (sous presse).

Kohl et al. 2012

Kohl, M. / Matoğlu, M. / Alkan, A. (2012), "Tokat-Sulusaray/Sebastopolis : Temizlik Çalışmaları ve Ziyaretçiler İçin Bir Gezi Güzergahı Oluşturulmasında İlk Adımlar", 33. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 559-568.

Le Guen-Pollet 1989

Le Guen-Pollet, B. (1989), "Sebastopolis du Pont (Sulusaray). Documents littéraires et inscriptions déjà publiées de la cité", *Epigraphica Anatolica* 13, 51-86.

Le Guen/Rémy 2010

Le Guen B. / Rémy, B. (2010), "La cité de Sebastopolis du Pont", *Anatolia Antiqua XVIII*, 97-107.

Le Guen-Pollet/Rémy 1990

Le Guen-Pollet, B. / Rémy, B. (1990), "Prospections épigraphiques franco-turque dans la cité de Sébastopolis du Pont", in : *Anatolie antique. Fouilles françaises en Turquie, Catalogue de l'exposition*, Istanbul, 41-46.

Le Quien 1740

Le Quien, M. (1740), *Oriens Christianus, In Quatuor Patriarchatus Digestus I*, Paris.

Mitford 1991

Mitford, T.B. (1991), "Inscriptiones Ponticae-Sebastopolis", *ZPE* 87, 181-243.

Munro 1901

Munro, J.A.R. (1901), "Roads in Pontus, Royal and Roman", *JHS* 21, 1901, 52-66.

Özsait 2000

Özsait, M. (2000), "1997 ve 1998 Yılı Tokat-Zile ve Çevresi Yüzey Araştırmaları", *Araştırma Sonuçları Toplantısı* XVII.2, 73-74.

Rémy *et al.* 1990

Rémy, B. / Le Guen-Pollet, B. / Özcan, B. / Amandry, M. (1990), "Rapport des travaux épigraphiques et numismatiques au Musée de Tokat en Juillet 1988", *VII. Arastirma Sonuçlari Toplantisi*, 515-531.

Rémy 1991

Rémy, B. (1991), "Recherches sur l'histoire du Pont dans l'Antiquité", *Pontica* I, 3-6.